

CENTER STAREJŠIH ZIMZELEN TOPOLŠICA

Vrtec ogradila bodem

Zanimivo protislovje se poraja v človeku – bolj ko se svet globalizira, modernizira, več ko uporabljamo tehnoloških pripomočkov, več ko je hrane, ki jo lahko že pripravljeno kupimo v nakupovalnih centrih, bolj na drugi strani bežimo v naravo, na svoje vrtove, k domačim pridelkom, kuhamo domače marmelade in sokove.

Če se ta protislovja porajajo v ljudeh srednjih let, kako si »nazaj k naravi« želijo šele starejši ljudje, ki so z naravo zrastle! Imeti svoj vrt, gredico, vsaj glineni lonček, v katerega posejemo drobno seme ali posadimo sadiko, potem pa ob ponujeni vodi, soncu in ljubezni opazujemo, kako rastlina raste in nam da pridelek.

Vse to nas je vodilo, da smo se tudi v Centru starejših Zimzelen odločili za ureditev zeliščnega vrta. Tudi naše stanovalke so izražale želje, da bi urejale in skrbele za vrt – zelenjavni, cvetlični, zeliščni.

Zelenjavni vrt

Zelenjavni vrt je postala zaplata zemlje ob hiši in seveda ni dovolj velika, da bi prehranila 150 stanovalcev in pol toliko zaposlenih. Zato pa je vsako leto priložnost, da nanj posejemo ali posadimo nekaj zelenjave – fižol, buče, bučke, korenje, paradižnik – pa tudi cvetje in jo obdelujemo. Saj pomembno je, da so stanovalci v stiku z zemljo. Eno leto smo posejali pšenico in jo nato poželi. Kot nekoč. Letos smo posejali ajdo. Čakamo pridelek!

Cvetlični vrt

Cvetje nam polepša dan, en sam cvet v vazi je kot sonce, še lepše je cvetje na gredi, ki žari v dan. Od pomladi do pozne jeseni so cvetlična korita na balkonih in pred hišo ter grede polne rož. Obiskovalce v recepciji pozdravi sveže nabran šopek z našega vrta. Lani je za vse nas cvetelo 150 sončnic, vsako leto dehtijo vrtnice, nageljni.

Zeliščni vrt

Zeliščni vrt je najprej nastal na koščku zemlje. Luštrek, več vrst žajblja, vinska rutica, pehtran, meta, angelika in še kaj so našli prostor na njem.

Potem pa – ideja. Postavili bomo visoke grede, da bodo stanovalci lažje sodelovali pri vzgoji, negovanju in pobiranju zelišč. Zastavili smo projekt Zeliščarstvo, se v zimskih mesecih na predavanjih dali podučiti o različnih zeliščih in njihovih učinkovinah ter se odločili za tista, ki jih bomo gojili in uporabljali pri nas.

Spomladi smo ob hiši posadili hmelj, predvsem zato, da bi nudil senco na terasi. Nato smo ob senčnico zasadili jagodičevje - ribez, maline, jagode in robide - ter bezeg. Na dvorišču pa smo postavili dve visoki gredi in ju zasadili z zelišči in začimbnicami.

Ker se naše bivalne enote imenujejo po zeliščih, smo vsako od njih posadili v lesen sod ali čeber. Tako imamo angeliko, kapucinko, žajbelj, sivko, hermeliko, meto, kamilico, baziliko in baldrijan.

Stanovalci pri ukvarjanju z zelišči z veseljem sodelujejo. Ko je »žetev«, se zberemo na dvorišču, nekaj stanovalcev zelišča poreže, nato drugi potrgajo liste in jih pripravijo za sušenje. Ob tem kramljamo o poletju, zdravju, čajih, dišavah.

Skrbnica zeliščnega vrta je **Emma Goltnik**, ki pravi: »Že od malega cenim naravo, vse kar je zeleno in sem spadajo tudi zelišča. Verjetno mi je to privzgojila mama, saj kar pomnim je nabirala zdravilne rožice in zelišča, jih sušila, kuhala čaje in nekaj svojega znanja prenesla name. Veliko znanja o njih pa seveda črpam tudi iz knjig in preko spleta.

Vesela sem, da smo se v Zimzeleni odločili za projekt zeliščarstvo in od začetka je bila moja velika želja, da pri tem sodelujem. Prav tukaj sem se prvič srečala z visoko gredo. Glede na odzive stanovalcev, sodelavcev, svojcev ter zunanjih obiskovalcev vem, da je bila odločitev, da izpeljemo ta projekt,

pravilna. Že ko smo zelišča sadili, je bilo čutiti polno pozitivne energije, prav tako je veselje čutiti pri obiranju zelišč, ko si žejo gasimo z dobrim metinim in melisinim sokom, ki ga pripravimo na enoti Žajbelj.«

pravilna.

Že ko smo zelišča sadili, je bilo čutiti polno pozitivne energije, prav tako je veselje čutiti pri obiranju zelišč, ko si žejo gasimo z dobrim metinim in melisinim sokom, ki ga pripravimo na enoti Žajbelj.«

Kaj pa o zeliščih in gredah menijo stanovalci?

Franci Dobovšek: »Doma smo imeli velik vrt, na katerem je bil prostor tudi za zelišča, predvsem take za kuhanje. Pil sem veliko čaja, nabiral sem lipo, pil sem tudi šipkov čaj. Zelo mi je všeč, da smo tukaj postavili zeliščne grede in to me spominja na dom in mladost.«

Veronika Balazič: »Včasih smo na vrtovih ob robu vedno imeli kaj zelišč. Od čajev smo največ pili šipkovega, bezgovega, lipovega. Pač rastline, ki smo jih nabrali v okolici doma, v gozdu. Čaj smo pili za odžejanje, pozimi smo se z njim pogreli, seveda pa tudi, če smo bili bolni.«

Štefka Rožman: »Zelo mi je všeč, da smo postavili te grede. Še bolj mi je všeč, da zelišča tako lepo rastejo. Vedno ko grem ven, grem mimo gred, jih pregledam, utrgam kakšno zelišče in ga povoham. Včasih nesem kaj tudi v sobo in cela soba lepo diši.«

Požen' Zimzelen

Projekt Zeliščarstvo (www.cs-zimzelen.si) nas je aktiviral, da smo več na prostem, da stanovalci tam ne le posedajo, ampak se pomudijo ob gredah, utrgajo zelišče, ga povonjajo, se posladkajo z malinami, jagodami. Obiskovalcem ponudimo zeliščni čaj, »pridelan« na našem dvorišču.

Projekt Požen' Evropo – Hrana za zdravje in delovna mesta je prišel kot naročen, da se vanj vključimo. Letos smo posejali ajdo, posadili česen, šipek, robido in jagode. Tako se zgodba našega vrta plemeniti in nadaljuje.

Ali kot pravi direktorica Zimzelena **Andreja Štefan Bukovič:** »Zelišča so v svojih učinkovinah bogastvo in darilo. Starejši ljudje z modrostjo in potrpežljivostjo so učitelji življenja. S projektom zeliščarstvo smo pritrčili sozvočju človeka in narave. V Dolini meseca se je razvil nov vonj, vonj po čaju, ob katerem si bomo pripovedovali zgodbe, nizali ideje, predvsem pa bili drug z drugim.

Vesela sem, da smo spodbudili, da se tudi na naših vrtovih znanja, ki nam jih ponuja narava, prenašajo iz roda v rod.«

